PAUL KRAUSE: IMPORTANȚA ARTELOR LIBERALE ÎN SECOLUL XXI

Autor: Ioana-Macrina Cotos-Jinga | 29 octombrie 2022

Articol scris de *Paul Krause* pentru *Voegelinview*

Articol original: *The Importance of the Liberal Arts in the 21st Century*

De mult timp, artele liberale au avut de suferit atât în spațiul academic, cât și în cel educațional. Probleme precum presupusa moarte a artelor liberale occidentale, introducerea unui material nou și incluziv în programe, decăderea facultăților cu profil umanist, programele de studiu suprasaturate și dezvoltarea disciplinelor academice STEM au făcut artele liberale să cadă în irelevanță instituțională. Cu toate acestea, se poate afirma că încă au un loc important atât în societatea, cât și în dezvoltarea noastră, chiar dacă din ce în ce mai mulți oameni optează să studieze în domenii STEM, științe sociale și afaceri. De aceea, în secolul XXI, artele liberale trebuie să se adapteze pentru a supraviețui, iar noi ar trebui să luăm în considerare posibilitatea unei abordări mai informale și descentralizate a acestora.

Un om educat din secolul al XX-lea ar fi cunoscut clasicii din domeniul umanist. De la Biblie la Platon, de la Augustin la Shakespeare, o educație liberală transmitea ce Matthew Arnold numea „ceea ce a fost cel mai bine spus, gândit, scris și exprimat despre experiența umană.” Astăzi, „ceea ce a fost cel mai bine spus, gândit, scris și exprimat despre experiența umană” a devenit o abordare ridiculizată, fiind învinuită de agenții corectitudinii politice. Dacă pe lângă aceste atacuri adăugăm și extinderea digitalizării și a tehnologiei în lume, am putea crede pe bună dreptate că artele liberale pălesc în irelevanța eternă.

Chiar dacă în zilele noastre artele liberale înfruntă o perioadă dificilă, marile opere ale umanității sunt mult mai accesibile ca înainte. În zilele noastre există mai multă informație, mai multe lecturi și posibilitatea de a fi ghidat în carul artelor liberare decât în orice altă perioadă din trecut. Doar pentru că mai puțini oameni doresc să studieze în domenii umaniste și doar pentru că departamentele de științe umaniste se micșorează, nu înseamnă neapărat că artele liberale sunt pe cale de dispariție. Din contră, acest lucru poate însemna faptul că avem oportunitatea de a le adapta pentru lumea tehnologică în care trăim.

De asemenea, cei care apără educația tradițională a artelor liberale nu ar trebui să uite

de cititorii în vârstă ai cărților umaniste. Este necesar să înțelegem că atât faptul de citi Platon, Milton sau Dickens în confortul propriei locuințe, cât și studierea artelor liberale în mod formal reprezintă modalități de adoptare a idealului umanist. (De fapt, poate primul mod de adoptare al acestui ideal este mai recomandat, deoarece cititori nu dezvoltă dispreț pentru subiectul pe care îl aprofundează). Mai mult, cititorii în vârstă a cărților umaniste nu se încarcă cu greutatea datoriilor acumulate pentru a putea plăti taxele de școlarizare și cu notele fără valoare. De aceea, un inginer care citește Descartes la sfârșitul zilei sau un programator care citește Shakespeare în liniștea nopții nu ar trebui să fie disprețuiți de elita artelor liberale.

Lumea noastră încă pretinde să se mândrească cu diversitatea intelectuală, gândirea critică și ocupația culturală. Din acest punct de vedere, artele liberale ar trebui să fie principalul mod de a cucerii valorile noastre intelectuale. Diversitatea intelectuală, gândirea critică, critica și ocupația există datorită tradiției artelor liberale. Mai mult, acestea ne oferă oportunitatea de a înțelege puncte de vedere diferite, teorii metafizice – care nu conțin aroganța respingătoare a scientismului – și frumosul găsit din literatură – atât modernă, cât și antică.

Chiar dacă modernitatea poate oferi multor oameni o viață în care lectura joacă un rol important, încă se simte nevoia unei fundații solide în artele liberale. O persoană nu poate, spre exemplu, să citească Shakespeare fără să fi auzit măcar în treacăt marii clasici și să se aștepte să pătrundă în totalitate substraturile și geniul Bardului din Stratford-Upon-Avon. În același mod, când citești *Paradisul pierdut* al lui John Milton fără să fi studiat textului biblic și tradițiile clasice care l-au format pe autor, te poți pierde printre paginile scrierii. Chiar și vârfuri ale literaturii americane precum *Moby Dick* al lui Herman Melville sunt încărcate de referințe la Virgilius. De aceea, susținătorii artelor liberale trebuie să utilizeze atât metode noi, cât și tradiționale de studiu. Monopolul educației formale în domeniul artelor liberale nu mai este practicabil. Ar trebui ca toate scrierile populare din discursul public, cursurile online gratuite care sunt puse la dispoziția tuturor și resursele online educaționale să fie puse în serviciul artelor liberale. Mai mult, ajungând în câmpul științelor sociale și STEM, spre mirarea și bucuria celor aflați în domeniul artelor liberale, odihna și relaxarea cititului, acumularea de cultură și cunoștință, literatură și detoxificarea de la muncă poate în mod egal scoate artele liberale din turnul de fildeș în care s-au închis și le aduce în viața de zi cu zi a oamenilor.

Uniunea artelor liberale cu perspectiva umanistă este, probabil, cel mai mare impediment al secolului al XXI-lea. Propria noastră vârstă este una în care umanismul este detronat de atomizare, digitalizare, și o dușmănie crescândă cu privire la natură în toate formele ei. Aici, umanismul artelor liberale ne aduce înapoi în legătură cu natura, cea mai importantă realitate a naturii fiind noi înșine.

Susținătorii artelor liberale de la construcția lor în curs de dezvoltare în Roma antică la cristalizarea lor mai formală din Renaștere și Reforma, de la tânără în Europa, la presupusa lor epocă de aur în cadrul educației Anglo-Americană de la sfârșitul secolului al XIX-lea, au avut întotdeauna ca scop perfecționare oamenilor. Viața educată și culturală avea o pondere la fel de importantă. Viața chestionată pe care studiul umanist o aduce, înflorirea minții contemplative, consumarea literaturii lumii și a gândirii – aceasta este viața cosmopolitană definită de Socrate și Isocrate cu mult timp înainte. Iar lumea globalizată din zilele noastre face cosmopolitismul să fie mai posibil și mai important ca oricând înainte.

Artelor liberale nu trebuie să se teamă de globalizare și a digitalizare, deoarece trebui să le primească pe amândouă. Globalizarea vine cu posibilitatea de a extinde artele liberale spre idealul umanist și cosmopolitan. Eradicarea artelor liberale poate fi oprită de întoarcerea la originile propriei noastre culturi și tradiții – o viguroasă redefinire a „ceea ce a fost cel mai bine spus, gândit, scris și exprimat despre experiența umană.” poate ajuta să prevină răutatea și disprețuirea prezente în toată lumea occidentală. Mai mult, datorită globalizării și digitalizării, toată lumea este accesibilă tradiției și artei liberare, fiind completată de tradițiile unor locuri, culturi și lucrări care până acum nu erau accesibile. Până în prezent, un sinofil, spre exemplu, nu ar fi putut să pătrundă în adâncimile clasicilor chinezi din confortul propriei case, dormitor sau universitate, în pregătirea pentru studierea în străinătate sau pentru călătorii. Întoarcerea la origini, extinderea și curiozitatea spre restul lumii dă tradiției artelor liberare un adevărat acces cosmopolitan care poate ajuta să păzească schimbul inter-cultural și angajamentul politic necesar în lumea secolului al XXI-lea.

Dacă ne uităm la carcasa al artelor liberale, care se află în descompunere, unii pot să devină – pe bună dreptate – deprimați. Oricum, noile medii în care tradiția artelor liberale și-a înfipt rădăcinile și a înflorit, noile oportunități deschise acesteia și nevoia vitală pentru cultivarea oamenilor mai buni, cu conștiință cosmopolitană în lumea noastră, împreună cu realitatea că oamenii pot avea o educație în artele liberale modestă, fără povara datoriilor în timp ce lucrează sau studiază într-un domeniu care nu ține de domeniul artelor liberale, sunt toate lucruri de recunoscut, sărbătorit și chiar susținut.

Departe de a predica decesul artelor liberale, acestea sunt mai importante acum decât chiar și în presupusa epocă de aur a acestora. Proliferarea descentralizată a tradiției artelor liberale mulțumită tehnologiei dă artelor liberale – pentru prima dată în istorie – o manifestare și o posibilitate de desfășurare cu adevărat globală și cosmopolitană. Susținătorii educației artelor liberare ar trebui să vorbească despre necesitatea acestora în lumea noastră din ce în ce mai cosmopolitană și globală, ar trebui să se concentreze pe importanța recuperării propriilor noastre rădăcini și ar trebui să depășească noul model al educației umaniste descentralizate. Dacă astfel, am putea să descoperim că

artele liberale nu pot doar să adapteze, dar de asemenea pot să prospere în minunata lume nouă.

Imagine: Virgilius Solis – Seven Liberal Arts; Sursă: Wikimedia